СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 77. Джерзі Сиτі, Н. Дж., вівторок, 4-го квітня 1939. — No. 77. Jersey City, N. J., Tuesday, April 4, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ВИЗНАЛА ҐЕН. ФРАНКА

ВАШИНГТОН. — Американський уряд визнав формально новий уряд Еспанії під проводом ґен. Франка. Вслід за тим американський уряд зніс „емберґо" на експорт воєнних продуктів до Еспанії, а також навязав нормальні політичні зносини з новою Еспанією.

ЗАСТРІЛИВСЯ ВАЖНИЙ СВІДОК У ПОЛІЦІЙНИХ ДОХОДЖЕННЯХ.

НЮ ЙОРК. — Головний свідок у слідстві проти поліційного комісара Бігена, поліцай Свіней, поповнив у своїм домі самогуство. Він зізнав перед спеціяльним прокуратором Ейминoм, що в той день, коли пропали поліційні рекорди з поліційного комісаріяту в Ню Йорку, він бачив як комісар Біген закрадався до шаф з документами. Опісля Біген виразно сказав йому, щоб той про те мовчав і нікому не говорив. Тепер Свіней чомусь застрілився. Нема сумніву, що це самогубство. Еймин заявив, що це самогубство не перешкодить у його дальших розшуках поліційних надужить. Він натякнув, що попав на слід широко розгалужених поліційних переступств.

ДИВНИЙ ВИПАДОК З БАНДИТОМ.

НЮ ЙОРК. — Трьох бандитів напали на ресторан на 8 евені і зрабували його. Та коли вони вискочили з ресторану власники крізь вікно почали кричати і звернули тим увагу переїзджаючого поліційного авта. Розпочалася стрілянина між поліцаями і бандитами. Один з бандитів утік до мешкального дому і скрився в помешканні одної старої пари. Коли поліцаї застукали до цього помешкання , старенька жінка висунулась і сказала їм, що бандит є в середині, але грозить, що постріляє їх, коли поліція захоче вломитись до середини. Остаточно бандит зажадав, щоб до нього привели священика. Поліція постаралась про те, що прийшов до нього священика Квін. Священик почав умовляти бандита, щоб той піддався і вкінці той послухав його і справді піддався. Інших бандитів поліція схопила також.

ЗНАЙШЛИ ДЕШЕВИЙ СПОСІБ ВИРОБУ ВИБУХОВИХ МАТЕРІЯЛІВ.

БАЛТІМОР. — На зїзді хеміків виголошено доклад, в якому представлено, що вченим Університету Пурдю вдалось винайти дешевий спосіб виробу вибухових матеріялів, придатних для війни. Цей матеріял будуть виробляти з комбінації: повітря, води переміненої в пару, та звичайного світляного ґазу.

БЕНЕШ ПРОРОКУЄ ВІДРОДЖЕННЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

КЛІВЛЕНД. — На чисельнім вічу виголосив промову бувший чеський президент д-р Едвард Бенеш і сказав, що теперішний стан, в якому захопили німці Чехословаччину є тільки переходовий. Він сказав, що прийде ще час, коли чинники насильства будуть знищені, а Чехословаччина стане знов вільною державою, як передтим. На тім вічу говорив також нюйорський посадник Ля Ґвардія і в питомий собі спосіб таврував Німеччину.

ПРОВІРКА ОБЕЗПЕЧЕНЬ ПРАЦЬ.

НЮ ЙОРК. — На нарадах представників міліона обезпечених працівників на випадок безробіття, приявні говорили, що треба провірити дотеперішний спосіб обезпечення і треба завести інший, в якому ті працівники, що працюють стало і стало платять свої вкладки, платилиб менше, а ті, що заняті в сезонових роботах платилиб більше.

320,000 ВУГЛЕКОПІВ ЗДЕРЖАЛИ ПРАЦЮ.

НЮ ЙОРК. — Внаслідок того, що переговори між представниками власників копалень і вуглекопних робітничих юній не могли прийти до порозуміння відносно підписання нового контракту праці, 320,000 вуглекопів на Апалячійських полях мусіли перервати роботу, аж доки не буде підписаний новий контракт.

ДАЛІ ВІДПРАВЛЯЮТЬ РОБІТНИКІВ З „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ".

НЮ ЙОРК. — Нюйорський відділ „Доблю Пі Ей" відправить з кінцем цього місяця нових 10,800 робітників. Третина з них перейде на ґрошеву державну підмогу, але більша частина опиниться без ніякого заняття.

ПЛЯНУЮТЬ ПРИНЯТТЯ ФЛЬОТІ.

НЮ ЙОРК. — Заряд міста Ню Йорку вже тепер створив комітет, який займеться приняттям американської фльоти, що вибірається до Ню Йорку, на 29 квітня ц. р., у звязку з відкриттям Світової Вистави. Воєнні кораблі, яких тоді в пристанях буде поверх сотки, могтимуть оглядати цивільні люди.

ТРЕБА ЗАРАЗ ВИСЛАТИ ДОПОМОГУ РАНЕНИМ СІЧОВИКАМ І ТИМ, ЩО ЗМУШЕНІ БУЛИ УСТУПИТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ І ЗНАЙШЛИСЯ В ЧУЖИХ КРАЯХ БЕЗ УСЯКИХ ЗАСОБІВ ДО ЖИТТЯ.

НАРІД ЗАКАРПАТТЯ ЗЛОЖИВ І ДАЛІ СКЛАДАЄ ВЕЛИЧЕЗНІ ЖЕРТВИ КРОВИ І МАЙНА ДЛЯ НАШОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ІДЕЇ. ТА МИ З АМЕРИКИ МОЖЕМО ПОРАТУВАТИ І ПІДДЕРЖАТИ ПОТЕРПІВШИХ І ТИХ, ЩО БОРЯТЬСЯ ГОЛОВНО МАТЕРІЯЛЬНОЮ ДОПОМОГОЮ, ДОПОМАГАЮЧИ ТАКИМ ЧИНОМ НАЙКРАЩИМ ЗПОМІЖ НАС.

НЕ ЖДІМ НА НІЯКІ ДАЛЬШІ ПОКЛИКИ. ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ Є ВЖЕ У КРАЙНІЙ ПОТРЕБІ Й В РОЗПУЧЛИВОМУ ПОЛОЖЕННІ. ТОМУ БЕРІМСЯ НЕГАЙНО У ВСІХ МІСЦЕВОСТЯХ ДО ОРҐАНІЗУВАННЯ ДОПОМОГИ.

НЕ МОЖНА ВТРАТИТИ НІ ХВИЛІ ЧАСУ. ЖЕРТВИ ТРЕБА СКЛАДАТИ ЗАРАЗ І ЗАРАЗ ВИСИЛАТИ, БО НА НИХ ЖДУТЬ РАНЕНІ Й БЕЗДОМНІ. ЗБІРКИ ДЛЯ ПОТРЕБУЮЧИХ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ ЧЕРЕЗ:

„OBYEDNANYE"
P. O. Box 122. Church Street Annex, New York, N. Y.

ПІД ЗАМІТОМ ПЕРЕХОДУ КОРДОНУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Стрийський окружний суд засудив на рід вязниці та припинення громадянських прав на 5 років Маріяна Кравчука, Льва Сорочака, Петра Глушка, Володимира Патрія, Івана Діденька, Якова Максимця і Василя Сливинського з Перегінська, пов. Долина за те, що вони перейшли нелеґально кордон Карпатської України, щоб вступити до „Карпатської Січі" та нарушили девізові приписи, бо мали при собі гроші (від 35 сотиків до 5 злотих).

ПІДВОДНИЙ ХРЕБЕТ.

Багато вчених ґеоґрафів думає, що колись істнувала територіяльна сполука поміж Азією і Північною Америкою. Це малиб потверджувати також острови Алевти при березі Америки. Тепер ця теорія знайшла потвердження у вислідах помірів глибини моря, які перепровадив один американський корабель. При цьому ствердили, що поміж останнім островом з групи Алевтів Аніту і Командорськими островами, що лежать при советськім березі Азії, перебігає у глибині 90—1800 м. підводний гірський хребет, перерваний тільки в одному місці глибоким проваллям. По обох сторонах того підводного хребта, що лучить Азію з північною Америкою глибина Тихого Океану 3—4000 м.

ФІНЛЯНДСЬКИЙ ФОНД КУЛЬТУРИ.

У Гельсінках президент Каліо підписав фундаційний акт покликаного до життя фінляндського Фонду Культури. Цей фонд буде мати 20,000,000 фінляндських марок. Цього року з фонду асиґнували 1,000,000 марок на наукові видання.

Д-Р БОГДАН ГНАТЕВИЧ ВИЙШОВ НА ВОЛЮ.

Із вязниці в Серадзі вийшов на волю б. старшина УГА д-р Богдан Гнатевич, який відбув у вязниці кару 2 літ і 6 місяців. Д-р Гнатевич, хоч стомлений побутом у вязниці, вийшов із неї здоровий на тілі й сильний на дущі.

ЗА „ВИЯВ НЕОХОТИ ДО ДЕРЖАВИ".

22. лютого ц. р. відбулася в Стрию розправа проти братів Омеляна й Володимира Бутковських зі Сколього, проти яких поліція внесла акт обвинувачення за те, що вони відновляли відомий напис У. С. С. з часів війни на скелі в дорозі до Камінки („Машерують стрільці добровольці на кривавий тан..."). За викуття тризуба й „за вияв неохоти до держави" суд засудив обом кару гривни по 10 зл., а колиб її не можна було стягнути, то по 4 дні арешту.

БУДУЮТЬ КОСТЕЛ У СЯНКАХ.

Польська преса повідомляє, що в Сянках будують римокат. костел. Дідич А. Чарнек жертував на ту ціль 25 морґів.

ПАЛЬМОВА НЕДІЛЯ В ЕСПАНІЇ.

Мадрид. — Десятки тисяч вірних завалили всі місця, де відбувалися богослуження, яких там не було від 1936 року, себто від часу, коли там була червона влада. Таке саме ділося і по інших містах.

ВКИНУЛИ БОМБУ ДО ПОМЕШКАННЯ Д-РА МАКУХА У ЗБОРОВІ.

В ночі з 5. III. невідомий злочинець кинув крізь вікно бомбу до канцелярії д-ра Макуха, адвоката в Зборові. Бомба ушкодила стіни і меблі. В сусідній кімнаті спали п-во Маухи і двоє малих дітей. Ця подія зробила величезне вражіння на всіх мешканців Зборова без огляду на їх народність. Злочинця (-ів) досі не викрили.

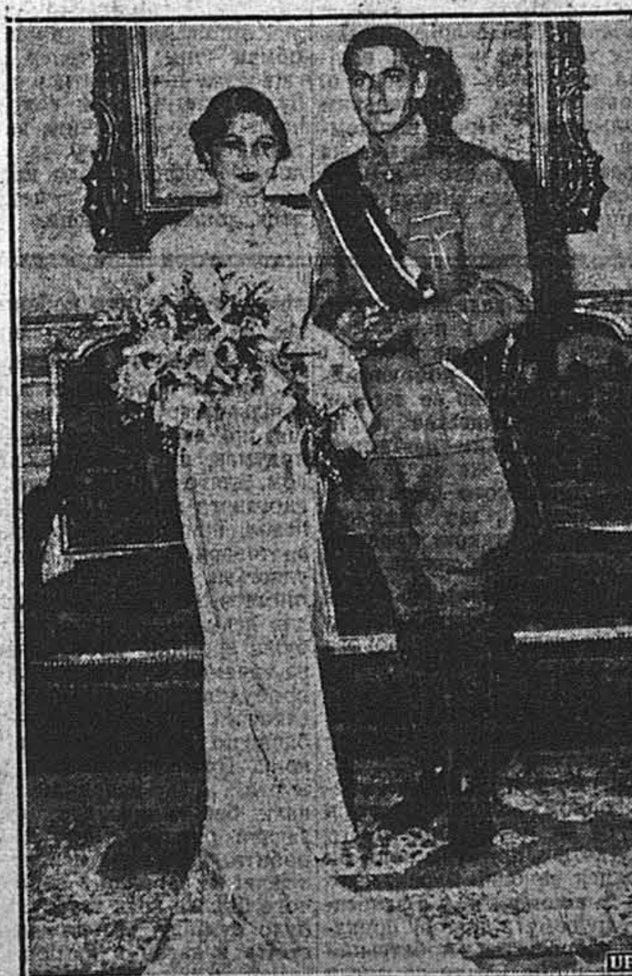

НА СХОДІ ЩЕ СТАРИМ СПОСОБОМ

На подружжа княжни Фавзії, 17-літньої сестри египетського короля Фарука, з Могамедом Ризою, 19-літнім наслідником престола Ірану, дивляться могамедани як на політичне подружжа, що буде мати далекосяглі наслідки для перебігу політичних подій на Близькому Сході.

МАДЯРИ НЕ ОПАНУВАЛИ ЦІЛОЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

БУКАРЕШТ. — Юнайтед Прес стверджує, що мадярські війська загарбали досі тільки міста Карпатської України. Села ставлять далі завзятий опір, особливо в горах Карпатах. Адмірал Горті не міг відбути триюмфальної обїздки, як це було в його замірі. А куди їздив, то насамперід висилав значні відділи війська, які потім „витали його від імені населення".

СІЧОВИКИ ДАЛІ ОБОРОНЯЮТЬ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

СИҐНЕТ (Румунія). — Пресова Аґенція Гаваса подає: Утікачі, що прибувають з Карпатської України подають, що в горах Карпатах українські партизани, члени Карпатської Січи, далі зводять бої з мадярськими військами.

ПОЛЬЩА ЗБРОЇТЬСЯ.

ВАРШАВА. — З цілої Польщі пливуть жертви на воєнне зброєння. У фабриках муніції заведено 24-годинний день праці. Працюють на три шихти по 8 годин, переводиться далі мобілізацію війська, а все те виглядає на воєнне погот івля.

ІТАЛІЯ НАТИСКАЄ.

РИМ. — Італійський уряд дав Польщі виразно до зрозуміння, що коли вона стане по стороні Анґлії й шукатиме в неї рятунку для своєї незалежности, то виграє на тім так, як виграла Етіопія, Чехословаччина і червона Еспанія. Усіх їх Анґлія попирала і всі вони програли.

ЗАКЛОПОТАНА.

ВАРШАВА. — Польська преса згадує за приязне відношення Італії до Польщі й боїться, що кожне протинімецьке потягнення може довести до напруження відносин також і між Італією і Польщею.

ГІТЛЄР ПРО „ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ".

БЕРЛІН. — Пишуть, що серед націстів курсує „Карта Центральної Европи", яку мав нарисувати сам Гітлер і тому привязують до неї особливу вагу. На тій карті Польща видніє вільки в границях, які їй приділено по четвертім розборі, себто по Віденськім Конґресі з 1815 року. Тоді Пруси забрали Данціґ і Торунь, Австрія Галичину без Кракова, а Росія забрала Польське Королівство. Згідно з цею мапою малиб українські землі в Польщі бути злучені з „Підкарпатською Русю" і землями Великої України, а Польща булаб як держава меншою щодо території від тої, яка була по Віденськім Конґресі. Таке тепер подає чужинецька преса.

БЕК В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — В Анґлії перебуває польський міністер справ заграничних Бек. Тут остаточно вирішиться, чи Анґлія і Франція помагатимуть Польщі у всякому випадку, себто й тоді, коли Польща захотілаб воювати з Німеччиною за Данціґ і коридор.

НЕ БУДЕ ВОЮВАТИ ЗА ДАНЦІҐ.

ВАРШАВА. — Хоч всюди підносяться оклики „Не дами земі нашей", себто не дамо Данціґа і Поморя, то з другого боку видно, що уряд готов піти у тому Німеччині на деякі уступки. Тільки хоче, щоб Німеччина вважала Польщу як рівного партнера.

ДАВНА АНТАНТА ОЖИВАЄ.

ПАРИЖ. — Франція радіє, що відносини склалися тепер так, що приходить до відновлення давної антанти, головно між Францією і Анґлією.

АНҐЛІЯ ХИТАЄТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Як Анґлія загрозила Німеччині війною на випадок нового нападу, то її престіж піднісся дуже високо. Та також і дуже скоро впав, коли вона віднеслася до Мусолінія, щоб посередничив між нею і Німеччиною. З цього заключають, що сама Анґлія не дуже вірить у силу того, що комбінує.

ВБИВСТВО ЧИ САМОҐУБСТВО?

ВАРШАВА. — Знайшли в смертельному стані полковника Валерія Єлавека, що був найближчим товаришем Пілсудського, старим передвоєнним революціонером, що зготовив для Польщі нову конституцію і був трьома наворотами її премієром. Польська преса не знає, чи то виконано замах на його життя, чи мається до діла з самогубством.

МОСКВА ПРО ГІТЛЄРА.

МОСКВА. — На диво советські ґазети пишуть тепер дуже мало про Гітлєра. Не привязують ніякої ваги до останньої мови. Кажуть, що це була тільки балачка. А тепер Гітлєр може балакати і на вітер, бо потребує часу, щоб стравити те, що поїв. Не вірять Анґлії й Франції, а домагаються колєктивного обезпечення для усіх на випадок війни, чи властиво нападу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік $6.00
На пів року $3.25
На три місяці $1.75
Число в пятниці (з англійською частю):
На рік $2.00
На пів року $1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $9.00
На пів року $4.75
На три місяці $2.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year $6.00
Six months $3.25
Three months $1.75
Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):
One year $2.00
Six months $1.25
Foreign and Jersey City Rates:
One year $9.00
Six months $4.75
Three months $2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади нале...ть посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДУМАТИ І ДІЯТИ ПО СВОМУ

Настав такий критичний час, коли нашому народові треба скоро думати і скоро діяти, якщо хочемо скористати з тих перемін, які діються в Европі. Події посуваються дуже скоро. Є вони пляново викликувані. І змагають до цілковитої перебудови Европи. Це останнє потревае довго. Але територіяльні переміни можуть набрати вже на протязі найближчих кількох літ такого виду, який готов заіснувати довгі часи. Чи саме дійсно так буде, годі передбачити. Але на те заноситься. Тому ці переміни не сміють пройти мимо нас. Ми не можемо вижидати в такий спосіб, щоб підчас вижидання бути тільки предметом, яким будуть перекидатись одні чи другі сили.

Живемо в часах, коли всі народи напружують усі свої уми і воєнні та економічні сили, щоб не вийти з тих міжнародніх перемін слабими, а тільки сильними. Тому і ми не можемо тільки мріяти про побіду нашої слушної справи, а треба її всюди оживляти нашою позитивною працею. Нам тепер треба, де ми не булиб, постійно щось творити такого, що скріпляє нашу справу, що робить її актуальною. Нам усім треба змагати до того, щоб виявляти себе такими, щоб кожний, що приглядається нам з боку, був змушений визнати, що без нас таки не може бути нового порядку в Европі. Це завдання надзвичайно трудне й складне. Та не зважаючи на те, воно таки мусить бути виконане.

Щоб так було, нам треба мати завжди відвагу, не зважаючи на всілякі труднощі, з якими стрічається наша справа, видвигати її у цілій ширині, й то виходячи з нашого власного інтересу. Ми не доконче мусимо доказувати, що українська держава є в інтересі тої чи іншої держави. Вистарчить, як ми докажемо, що МИ САМІ є дійсно переконані, що, чи це кому подобається, чи ні, а ми свою державу таки будемо мати. Та, щоб у такі твердження міг хтось дійсно повірити, то замало покликуватись нам на те, що нас є 45 міліонів народу, бо це є меч обосічний. Він є і проти нас. Особливо, коли мати на увазі пересічного чужинця, що то не застановляється глибше, чому тих 45 міліонів людей дає себе у самій середині Европи держави в неволі. Тому наші виправдування нашого поневолення будуть зрозумілими для чужинців тільки тоді, коли ми тепер раз-у-раз, і то всюди, виявлятимемо таку енергію, яка буде проречистим доказом того, що українська нація не лякається ніяких жертв в боротьбі за здобуття державної незалежности. І це треба виявляти нам також і в Америці.

Не дивімся так дуже на те, що про нас інші думають. Не пристосовуймо своєї праці до них. Думаймо по свому, зуживаючи всю свою енергію на творчу роботу, і то на великі розміри, на таку, щоб з неї було видно, що прямуємо до великої ціли. Кожний наш успіх, кожний здобуток у тій праці, буде також ударом у наших ворогів. Він буде тим, що обєднуватиме нас усіх біля праці. Бо всьо інше прийде нам як природний додаток, але — добутий в боротьбі й крові.

З трагічних, крівавих і геройських днів Карпатської України

(Зібране з інформацій, передаваних львівським часописом „Діло" і іншими).

КАТАСТРОФА ЗБЛИЖАЄТЬСЯ.

Прага, 13. березня. — Найбільшою турботою мусить нас наповняти дальша доля Карпатської України. Політика празького уряду як супроти Словаччини, так супроти Карпатської України помилкова: в заложенні безумовно централістична. Те, що чеська політична опінія починає покладати деякі надії на тезу опертя Чехо-Словаччини не на Німеччину, але на іншого сусіда, також дуже рисковне, бо приспішує конфлікт. Німці себе в такім випадку здистансувати не дадуть.

Мадярське Радіо заповідає, що „Мадярщина вже скоро пригорне вірних синів Карпатської Руси до своїх грудей". Характеристичне теж, що мадярський уряд звернувся до німецького з декларацією, що колиб Карпатська Україна припала Мадярщині, то повні права краєвої автономії будуть їй заґварантовані.

В Хусті настрій досить нервовий. Метода дуже безоглядної, т. зв. чистки (переведеної очевидно з боку Праги. — Ред. Св.), не викликує одобрення українського загалу. Дальше факт пересування мадярських військ здовж кордону, дає також причини до занепокоєння.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА БОРОНИТЬСЯ.

Прага, 14. березня. — Словаччина проголосила самостійність, піддаючися під німецький протекторат. У Карпатській Україні прийшло до спроби перевороту ґен. Прхали, який почав із військом наступ на Січову Гостинницю і на казарми Карпатської Січі. У вуличному бою було 14 вбитих і 30 ранених по обох сторонах. У висліді військо відступило. Одночасно вполудне почали наступ на територію Карпатської України мадярські війська.

На вістку про наступ мадярів населення масово зривається до оборони, головно в Мармарощині і на Верховині.

ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТИ.

Прмієр о. Волошин на першу вістку про переступлення кордону мадярськими частинами звернувся телеґрафічно до німецького уряду з протестом. Одначасно зібралася в Хусті Українська Національна Рада, яка скликала того самого дня, 14. березня, Карпатоукраїнський Сойм, який негайно проголосив самостійність Карпатської України, і подібно як Словаччина звернувся до канцлера Гітлера з проханням про німецький протекторат над Карпатською Україною. Канцелярія українських міністрів у Празі розіслала на приказ премієра о. Волошина всім чужинецьким посольствам у Празі повідомлення про самовизначення карпатоукраїнського народу та самостійність Карпатської України.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО.

На чолі війська Карпатської України поставив уряд чеського ґенерала Сватека, який уже зголосив перехід на службу карпатоукраїнській державі. Ґенералові Сватекові підлягають також змобілізовані частини Карпатської Січі. Ґен. Прхала, якого карпатоукраїнський уряд засуспендував і поставив під слідство, покористувався нагодою і втік. На цілій території Карпатської України проголошено стан облоги. Міністер військових справ Клочурак виїхав з Хусту на інспекцію відтинків, загрожених мадярами.

Обурюючим є те, що словацька Глінкова Ґвардія пробує обсадити Перечин, мотивуючи це тим, що мадяри і так заберуть Карпатську Україну. Словаків прогнали частини Карпатської Січи.

РОЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Німецький уряд з цілою певністю зробив демарш у Будапешті, домагаючись негайного стримання мадярського наступу на Карпатську Україну. Фактом є, що в Берліні ідуть довгі розмови на тему Карпатської України. Всеж-таки Німеччина не висказалася у справі цеї країни. Як досі стоять справи, є доволі підстав до песимизму, але все може кожної хвилі змінитися. Міністер Ревай звертався уже кілька разів до німецького уряду за інтервенцією в обороні права на самовизначення.

ШТАБ В СВАЛЯВІ, БОЇ З МАДЯРАМИ. СІЧ ОБОРОНЯЄ.

Прага, 15. березня. — Військовий штаб оборонних частин Карпатської України міститься у Сваляві. Прибув тут також ґен. Прхала, який був утік із Хусту, а тепер віддався до диспозиції уряду Карпатської України.

О. ВОЛОШИН ПРО „НІМЕЦЬКИЙ ОБМАН".

Райтер подає інтервю свого кореспондента із президентом Карпатської України о. д-ром А. Волошином, який на запит згаданого журналіста про становище Німеччини, заявив: „Німці ганебно нас обманули!"

Лондонський „Дейлі Мейл", як подає польська преса, містить інтервю з німецьким маршалом Ґерінґом, який буцімто заявив, що президент о. Волошин, пропонував Німеччині протекторат над Карпатською Україною, але ця пропозиція була спізнена.

„Дойче Діпльоматіше Кореспонденц", німецький урядовий орґан, вияснює „німецький обман" тим, що тепер цілий світ може переконатись, що це були сплетні, коли голошено по світі, що Німеччина вважає Карпатську Україну за коридор, потрібний їй до наступу на Совети. Те, що тепер сталося, доказує що інше.

БОЇ НЕ УСТАЮТЬ. ГЕРОЙСЬКА ОБОРОНА ХУСТУ.

Прага 18. березня. — У східній частині Карпатської України тривають дальше незвичайно завзяті бої Січового війська з мадярами. Команду над цілістю операції із українського боку перебрав дотеперішній командант хустської групи полк. Сергій Єфремов, бувший український, пізніше чеський старшина, відомий з проти-большевицької партизанки з 1920-21 року. В його штабі знаходиться також ґенерал Всеволод Петрів, що в останньому часі був учителем руханки в хустській ґімназії та сотник інж. Каратницький. За Хуст ідуть завзяті бої. Вчора вечором переходило місто двічі з рук до рук. Найбільше кривавий бій за Хуст мав місце вчора від години 4.30-6-тої вечером, в якому впало сотки вбитих і ранених. Карпатоукраїнські частини взяли багато полонених і здобули за Хустом мадярський панцирний поїзд. Той поїзд пристосували відразу до бою з мадярами. Нині рано почалися знову бої за Хуст, але до полудня трималися там мадяри за виїмком Замкової Гори, що є все в руках карпато-українських військ. У Хусті є багато раненого цивільного населення. Хустський відтинок боронить два курені, значить коло два тисячі людей. Також бої в районі Іршави тривають. Боєві операції дуже утруднює велика снїжна заметіль і морози, що доходять до кільканацятьох ступнів, а стрільці не мають зимового виряду. Більшість Січовиків не має теплої одежи та обуви. Боротьба в таких умовинах це дійсно доказ великого геройства й безмежної любови рідної землі. Це признають загально чужинні журналісти у Празі й зрештою ціла публична чеська опінія, яка при тому не освідомлює собі навіть ганебної ролі, яку відіграло в карпато-українській траґедії чеське військо.

УРЯД У ВЕЛИКІМ БИЧКОВІ. ТАКОЖ І ЄПИСКОП.

Уряд Карпатської України крім президента о. Волошина перебуває далі у Великім Бичкові. Справами кермує міністер Перевузник. У Великім Бичкові перебуває теж і єпископ Нярадій зі своїм секретарем о.Решетилом та протоіґуменом Отців Василіян о. Буликом.

БОРЯТЬСЯ І НА ЗАХОДІ.

Прибрала на силі оборона західної частини Карпатської України перед мадярами. Борониться населення при допомозі окремих Січових частин. Більша партизанська ґрупа воює у районі Великого Березного під проводом міністра Клочурака.

„БРАТТЯ СЛОВЯНИ". РЯТУЙТЕ!

Окрему сторінку історичної траґедії Карпатської України творить евакуація до Словаччини. Нема слів для ганебної поведінки словаків супроти евакуованих українців. У першу чергу їх грабують, шукаючи грошей і дорогоцінностей. Людей голодних і обідраних мучать дошкульними ревізіями. Евакуовану учительку Риндикївну роздягнули до нага, лікареві д-рові Іванові Вовкові забрали всі гроші, залишаючи йому тільки 450 чеських корон. Таких випадків безліч. Про якунебудь акцію звичайного милосердя супроти втікачів нема що й говорити. Представництво уряду Карпатської України у Празі дістало нині наприклад таку телеграму зі Снини за Гуменним на Пряшевщині: „500 українських Січовиків з Карпатської України еміґрувало на Словаччину. Знаходяться в таборі Камениця над Сірахою. Головно студенти та студентки торговельної академії. Алярмуйте громадянство. Збирайте поміч, потребують обуви, одягів і харчів. Є хорі і ранені. Негайно інтервенюйте в німецькому посольстві, щоб нас не завернули назад. Помочі потрібно негайно. — Командант округи: сотник Клименко.

До цього інформатор додає (усі ті відомости є передавані телефоном з Праги до Львова!), що мадяри дійсно зажадали видачі тих утікачів, а словаки задумують це виконати, викидаючи ограблених у мадярські руки. Цей інформатор подає далі, що мав нагоду говорити з кількома утікачами, що приїхали до Праги з транспортом чеських жандармів та чеських урядників зі Сваляви. Вони прибули через Львів—Краків до Моравської Остави, а звідтам до Праги. Люди перемерзлі, залякані і голодні. Втікали зі Сваляви в тому, що мали на собі. Чехи всю дорогу дошкулювали їм та з насолодою денунціонували. Вислідом донощитства було кілька арештувань. Між іншими арештували старого радника Комаринського, стрийка шефа пропаґанди Карпатської України.

Причиною упадку Хусту був пролім фронту під Королевом, що його спричинили чеські частини (3 курені піхоти, 3 батерії та 2 повзи), які підчинилися українському командуванню, але в останній хвилі відступили в напрямі Румунії. Українці розброїли їх.

БОЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

Букарешт 18. березня. — Телефоном до „Українських Вістей" подають, що почався бій під Солотвинськими Долами. Низиною Тиси наступає змоторизований 15-тий полд гонведів. Карпатська армія бореться по геройськи. Доказом того наприклад те, що Севлюш переходив пять разів з рук до рук у рукопашному бою. Неменше кріваві бої ішли за Хуст. Вчора Хуст був двічі в руках карпатоукраїнських військ. Мадяри йдуть лівим берегом Тиси, якого карпатоукраїнські війська не боронять. У той спосіб намагаються вони відтяти Карпатську Україну від Румунії. Вістка про смерть головного команданта Карпатської Січи Дмитра Клемпуша потверджується. Він згинув у боротьбі з чехами у Хусті, разом зі своїм братом Василем.

АТЕНТАТ НА О. ВОЛОШИНА.

Відповідає правді, що в Сиготі на президента Волошина був атентат. Стріляв до нього чеський підстаршина, але кулі, на щастя, хибили. Зі Сиготу переїхав президент до Клюжу в Семигороді. Румунська влада побоювалася мадярських демонстрацій і порадила президентові Волошинові, щоб відти виїхав. Президент Волошин виїхав із кількома членами уряду до Юґославії, якої уряд заздалегідь повідомив, що дає йому право азилю. На терен Румунії перейшли тисячі втікачів з Карпатської України. Ними заопікувався румунський Червоний Хрест. Яка буде їх дальша доля, не відомо.

ЩО УХВАЛЕНО НА ПЕРШІМ СОЙМІ?

На першому засіданні сойму Карпатської України ухвалено не лише самостійність Карпатської України, але також ухвалено, що національним гимном є „Ще не вмерла Україна", державним гербом тризуб, а державним прапором — жовтоблакитний прапор.

Почалися нові бої з мадярами. Ввесь тягар боїв сконцентрований на лінії Ужгород—Мукачів, головно в районі Жнятово. Досі мадяри заняли всього 8 сіл. В Хусті карпатоукраїнський уряд схвильований, бо не знає де нині, яке становище Німеччини до мадярської аґресії.

Після жорстокого бою заняли мадяри Севлюш. У тому першому бої за Севлюш впало 60 убитих з українського боку. Черговим протинаступом українські війська відбили Севлюш назад. У бою за село Доманинці біля Ужгороду січові війська розбили мадярські частини.

Чеське військове командування на Карпатській Україні відмовилося боронити краю. Оборону краю перейняли Січі, до якої перейшло багато вояків української національности з чеських військових частин. Зголосилися теж деякі словацькі старшини. Боєвий стан Січи дійшов до 12,000 людей. Командантом нової армії іменовано колишнього команданта хустської поліції, чеського старшину українця Білея.

МАДЯРИ НАСТУПАЮТЬ З ВЕЛИКИМ ПОСПІХОМ.

Після крівавої оборони Севлюш захопили мадяри. Нічю ввійшли до Великої Копані й є у віддалі 15 км. від Хусту. Січові частини боронять кожної пяди землі з великою посвятою, але вони погано озброєні, головно в ділянці скорострільної та гарматньої зброї. Чеська дивізія, не діставши з Праги дозволу на оборону Карпатської України, відмовилися видати новозорґанізованій українській армії зброю. Відступаючи перед мадярським військом чехи радше висаджують у воздух маґазини з муніцією, ніж віддають їх українцям. Велику ролю грає у тій акції ославлений ґенерал Прхала. Великий вплив на військові операції має неясне становище Німеччини: воно дає моральну силу наступаючим мадярам, зате депримуючо ділає на українське військо, яке почуває себе осамітнене.

ПОРАДА НІМЕЦЬКОГО КОНСУЛЯ.

Німецький консуль у Хусті Гофман після інтервенції у своєї зверхньої влади не міг нині здобутися на ніщо інше, як тільки порадити Карпатській Україні, щоб негайно розпочати переговори з мадярами. Карпатоукраїнському урядові не залишилось нічого іншого, як вислати до Будапешту своїх парляментаристів на переговори. У згаданій делеґації до Будапешту виїхали: мін. Ю. Брящайко, мін. Долинай і посол Рогач.

НОВИЙ КОМАНДАНТ КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ.

Головний командант Карпатської Січі Іван Роман, іменований на місце вбитого в бою дотеперішнього команданта Дмитра Клемпуша, видав наказ до Січовиків, зберегти рівновагу духа й дисципліну та вшанувати 15. березня память поляглих січовиків. Новий командант видав теж наказ до населення, в якому повідомив про смерть найкращих борців в обороні самостійности Карпатської України та висловив надію, що у-

---

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина перша.

(45)

II.

Ханська гостина.

Ані в сні не приснилися Кудеярові такі розкоші, в яких він опинився. Недавно ще кайдани калічили його ноги, а тепер обули його в сапяні черевики вишиті золотом; в черевики входили широкі штани з грубого шовкового сукна; до чорного шкіряного пояса була причіплена на срібнім ланцюху шабля в срібній похві з золотими ґудзиками; мускулисту шию козака прикрашав золотий ланцюх, а його голову прикривала чорна смушкова шапка з золотим пером. Кудеяра примістили в кімнатах ханської палати; стіни кімнат були пообвішувані а долівка вистелена перськими килимами; довкола стін стояли низенькі канапки, обиті червоним витисканим сапяном; ріжнобарвні скла, вставлені в круглаві рами віконні розливали мягке, приємне світло; просто з кімнат був вихід до огороду, де щасливий Кудеяр, наївшися смачної баранини і запивши її кипрійським вином, міг віддаватися всхідній безчинності при шумі водопаду, обсадженого пальмами. Двом невільникам приказано бути йому на услугах, а дві прегарні невільниці-черкаски мали бути на кожний його поклик. Кілька разів почтив його хан запросинами до свого стола і брав його на лови, де Кудеяр дивував Девлет-Ґірея своєю силою і зручністю. Двораки, після приказу хана, мали заявляти Кудеярові признання, і поважання, але многі з них були зависні і невдоволені: одні побоювалися, щоби цей ґявр не загадав приняти мусулманства і не стався всемогучим любимцем на дворі; другі же задля свого мусулманського фанатизму були обиджені, що невірний користається такою ласкою на рівні з правовірними.

Проворний Девлет - Ґірей, заки відїхав з Альми у Бакчисарай, догадався, що вороги його, побачивши свої пляни викриті, виберуться чим скорше втікати у Москву. Хан вислав свого селердар-аґу з двома відділами своєї ґвардії, з так званими ігітами на Перекоп: одному відділові велів стануті на перешийці, нікого не пускати з Криму, а коли би попалися виновні мурзи, схопити і відставити у Бакчисарай; другому відділові приказано сторожити Арбатський пролив, щоби і туди не могли виновники втекти. Девлет-Ґірей не помилився.

Ранком, по тій ночі, коли Кудеяр утік, найперше пробудився невільник-перс, а коли побачив повбивані коні, настрашився кари і допитів сердитого пана, тож це сказавши нікому про це, що побачив, утік, не надумуючися, чи удасться йому де сховати, чи ні. Відтак пробудився другий невільник-грузин, а побачивши, що двох товаришів нема, подумав, що вони втекли разом, длятого і сам пустився їх здоганяти в надії, що вони по неволі приймуть його до себе за товариша, а коли йому не удасться, то скаже, що хотів піймати збігців. Остались ще два невільники, а що вони би були зробили пробудившись, не знаємо, бо раньше від них пробудився Алай-Кази і розглянувся за халатом, а не побачивши його, сейчас підняв крик. Пробудилися оба другі мурзи, зразу заводили і кричали без тямки, але опісля зачали радити, що дальше робити. Позаяк невільники-втікачі не забрали з собою нічого більше крім халату, то не було сумніву, що ця крадіж стоїть в звязи з наміром викрити ханові заговір. Мурзи уважали виновником не Кудеяра, а невільника-перса; інші невільники пішли по коні для своїх ханів, а мурзи дальше радили, як спасатися. Алай-Кази і Алтин-Ягази рішилися втікати у Москву степом, але Акмамбет уважав ліпшим сховатися в Кафі а вітак, коли буде нагода морем перебратися в московську державу. Відтак порадилися підождати, коли невільники приведуть наймлених коней, та розїхавшися домів, вибратися в дорогу.

Але зі слів, неосторожно висказаних мурзами в часі замішання, невільники порозуміли, що їх пани задумували якесь лихо проти хана а тепер бояться... Тож вони, замісць постаратися про коні, вибралися до Бакчисараю, щоби там донести про злочинні наміри своїх панів. Мурзи стратили цілий день на дожиданні, переночували на полі, а на другий день пішли у посілість Алтин-Ягаза, бо вона була найближче. Там взявши коней, Акмамбет і Алай-Кази пігнались кождий домів. Алтин-Ягази вибрався вдорогу, надіючись дігнати Алай-Каза.

Алай-Кази здвома вючними кіньми і з одним русским невільником, котрого обіцяв висвободити по прибуттю у московську землю, підзїдив до Перекопу, але ханський селердар з відділом ігітів вже його дожидав. Алай-Кази наїхав на нього так близько, що не вспів обернути конем, а вже ігіти окружили його і звязали. Алтин Ягази під ту пору доганяв Алай Каза, а побачивши з далека якусь тяганину, скоро звернув на бік, але селердар-аґа пустився за ним впогоню. Його вючний кінь і невільник попались в руки ігітів, але Алтин-Ягази якось утік і добігав вже переливу. Однак ігіти там уставлені кинулись на нього. Алтин-Ягази побачивши свою неминучу загубу, зіскочив з коня і хотів повіситися на узді, але ігіти не допустили до самогубства, звязали його і повели разом з Алай-Казим до Бакчисараю.

(Далі буде).

В суді.

На салі розправ сташний галас. Крики, сміхи, вигуки. Вкінці зденервований суддя встає, дзвонить і кричить:

— Коли в тій хвилині не втихне, то прикажу всіх усунути зі салі. Вже перейшли три справи і я ані слова не чув, про що там розходилося.

український нарід правитиме по своїй волі своїм власним життям.

Українські частини ставлять всюди мадярам завзятий опір. Український уряд переноситься з Хусту до Рахова.

ПОЛК. ЄФРЕМОВ КОМАНДАНТОМ.

Радіо подає, що полковник Єфремов зістав назначений головним командантом українських військ, що взвав командантів усіх частин до беззастережного послуху. У наказі сказано, що карпатоукраїнське військо не сміє завести надії, що на нього покладає вся Карпатська Україна.

ЗАГАДОЧНА ТАКТИКА НІМЕЧЧИНИ.

Прага, 16. березня. — Мадярські війська осягнули вже у двох точках польську границю. В районі Перечин — Великий Березний ідуть ще кроваві сутички. Розміщені там відділи Січі відступають на словацьку територію. Однак головна сила опору січових частин сконцентрована на схід від залізничої лінії Мукачів—Лавочне, де проходять дальші бої. Січовики далі боронятся в районі Великий Бичків—Рахів—Богдан — Ясінь. Підпомагає їх населення, яке в тій околиці незвичайно свідоме. Січовики крім крісів не мають ніякої іншої зброї. Набоїв теж довго не стане. Тому бої розпучливі. Уряд є в Рахові.

З Німеччини нема ніякої відповіди. Надії на неї невеликі. Взагалі становище Німеччини в цій справі незвичайно загадочне, повне сензаційних недоказань, а то й мовчанки. З компетентних німецьких кол у Празі сказано навіть нині таке: „Те, що сталося, було як евентуальність передбачена у вляні". Замітне, що німецький уряд у справі Карпатської України послідовно мовчить. Німецький консуль у Хусті радив карпатоукраїнському урядові не ставити опору, а іти на переговори з мадярами.

ГЕРОЙСЬКА БОРОТЬБА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Прага 17. березня. — Карпатська Україна бороноиться дальше перед мадярським наступом завзято і над подив геройсько. Мадяри йдуть до Польщі трьома клинами. Один — середній, ідучи здовж залізниці Мукачів—Лавочне, дійшов уже до польського кордону і розірвав в той спосіб карпато-українську лінію оборони на дві частини. Західна група, хоч ослаблена, держалася з дуже малою скількістю муніції. При ній був міністер Клочурак. Впав Перечин і то внаслідок ослаблення січових частин завзятим боєм із чеським військом. В бою по стороні тільки самих січовиків було нині коло 120 вбитих і ранених. Між убитими чи може раненими мусить бути і командант групи Іван Роман. Січовики перейшли на словацьку територію у страшному стані вичерпання. На Пряшівщині знаходиться нині коло 300 Січовиків до 450 цивільних утікачів, здебільша жінок і дітей. Всі вони вичерпані, голодні та обідрані.

Січові частини пішли наступом на Іршаву, звідки знову відкинули мадярів. Січовики знають терен краще мадярів і з ними є населення. Тим пояснюється, що їм таки вдається ставити далі опір вишколеним і озброєним мадярським полкам. На ясінській та рахівській Верховині зірвалось до оборони ще й все населення.

ЩЕ ПОВІВАЄ.

У Празі німці виминають дискусій в карпатоукраїнській справі, начеб то щось закривало, або просто неприємно їм було про те говорити. Мадярський посол вже уважає карпатоукраїнську справу зліквідованою. Він домагається передачі агенд торговельного представництва Карпатської України. Того йому відмовлено. На будинку представництва карпато-українського уряду у Празі при вул. Душній повіває все ще великий жовто-блакитний прапор. Українська колонія в Празі ввесь час живе тільки нервами. Всі європейські переміни зійшли в ній на десятий плян. Буває, люди плачуть як діти і кожний тільки питає „чому"? Тому хіба, що політика не знає сентиментів, а тільки реальний інтерес.

•З ДНЯ•

МОРАЛЬНИЙ ГАРТ.

Потрібно нам в сучасну хвилю великої рівноваги духа і віри в остаточну перемогу. Але ця віра не сміє бути сліпою. Ми мусимо добре бачити всі ті перешкоди, які стоять на шляху до нашого визволення, а також добре знати спосіб, як їх уникати. Бо чим більше рожево хтось дивиться на будуче, тим більше розчарування він зазнає натрапивши на перешкоду. Хто цих перешкод заздалегідь сподівається, той зустріне їх опісля як щось зовсім природне і не буде з приводу них попадати в розпуку.

Той, хто сподівався від німців якоїсь спеціяльної ласки і доброти, тепер мусів зазнати розчарування. Зате той, що від німців не сподівався якогось добродійства, уважав німецьку політику такою самою самолюбною, якою є політика всіх інших народів, великого розчарування не зазнав.

ЩО ПИСАЛОСЬ В ТІЙ КОЛЮМНІ.

В тій колюмні близько пів року тому 21 жовтня 198 писалось таке:

„Внаслідок того, що Гітлер і Мусоліні добивалися в останніх часах самовизначення для судетських німців, а при тім для деяких інших народів, як ось для словаків, мадярів, поляків, а навіть українців, дехто склонний вірити, що ось настала доба „самовизначення народів". Так як сонце на весну теплими проміннями огріло всі рослини, всі тварини, в однаковій мірі, так і та засада „самовизначення народів" у чудодійний спосіб однаково почала ділати на всі народи і своєю магічною силою привертати їм волю. Дехто навіть твердить, що цю чудодійну засаду „самовизначення народів" увільнили зі закляття два чарівні принципи: Гітлер і Мусоліні. І та засада у формі чарівної панянки тепер буде мандрувати від краю до краю та стиратиме поневоленим і покривдженим народам їх сльози з очей..."

ПИСАЛОСЬ ЦЕ В „МЕДОВИХ МІСЯЦЯХ".

А писані ці стрічки в часі так званих політичних „медових місяців", коли то Німеччина заступалась за права Карпатської України і це помогло, що Мадярщина не всилі була тоді захопити нашої маленької держави. А далі тамже писалось:

„...Оманою є думати, що нині настала доба „самовизначення народів" і що цю добу започаткували Гітлер з Мусолінієм. Не сміють так думати навіть ті, котрі можуть відноситись з пошаною і любовю до цих двох провідників. Бо Гітлер і Мусоліні дбають про свої народи. Це їх святий обовязок так робити. Коли вони висувають деколи гасло „самовизначення народів", то роблять це не для якоїсь всесвітньої моралі і справедливості, тільки тому, що в даній хвилині і в даним місці їм так вигідно робити. За якийсь час, коли вона покажеться невигідна для інтересу їхнього народу, вони можуть змінити цю свою засаду. Також на якомуть іншому місці вони можуть потоптати цю засаду — знову так таки в інтересі їхнього народу".

НАЦІОНАЛЬНЕ СЕБЕЛЮБСТВО.

Ще далі там писалось: „Провід кожного народу мусить дбати в першій мірі про інтерес свого народу. Ні Гітлер ні Мусоліні ніколи й ніде не заявили, що вони змагають до запровадження якоїсь загальної обективної справедливости на світі. Навпаки, вони всюди і все підкреслювали, що на справедливість дивляться з боку інтересів свого народу. В цьому остаточно нема нічого злого. Та треба на це дивитися тверезо і відважно. Ніколи не можна дивитися себелюбно на інтереси свого народу, а рівночасно двом найгеніяльнішим приклонникам національного себелюбства приписувати прикмети, чи навіть пляни, несебелюбної, обективно-справедливої політики. Коли в той спосіб ми будемо дивитись на світову політику, то менше зазнаємо розчарувань, а також не будемо вважати „дияволами" тих, що ще вчора уважали „ангелами". „Самовизначатися" — значить здобути право власною силою. Колиж хтось інший комусь те право виборює, то це не є „самовизначення", тільки просто: визначення".

РАДИКАЛЬНІ „ЗНАВЦІ".

А тепер, коли удар прийшов, шані радикальні „знавці" з „Народної Волі" з насолодою використовують нову нашу національну трагедію витикують „Свободі" пальцем, мовляв: „куди ви зайшли зо своєю політикою!" Якаж рабська радість отих наших радикалів! Ніколи ми не жили в омані. Та у тім світовім заколоті стараємось рятувати для нашої нації те, що можна врятувати.

Короткий час ми мали вільну Карпатську Україну. По тім короткім часі мадярська дич задавила цю нашу „дорогу цвітку", як пестливо називав її наш широкий загал. Поплила невинна кров наших найкращих братів. Біль давить серце дивлячись на фотографії, як мадярські дикуни ведуть наших братів на розстріл, або як тіла вбитих валяються по полі.

В болі ми мусимо затискати уста і мусимо сказати, що ці жертви таки не впали на марне. Вони викликали подив у цілім світі і переконали чужих провідників краще, як тон пропаганди, що ми така нація, що дійсно бажає жити окремим життям і за це бажання готова понести найтяжчі жертви. Ця геройська постава Карпатської України впевнила кожного з нас ще раз у нашій вірі, що ми вже дозріли до найвищих завдань. Бо коли в той спосіб задемонструвала своє геройство і свої державницькі здібності, маленька Карпатська Україна, то що тоді буде, коли за зброю пірве 45 мільйонів!

Стискаймо біль і готуймось до назріваючих великих подій. А на чужу поміч і на чужі народи дивімся так, як дивимось на весняні води: вони можуть пірвати греблі, заляти села; а також можуть порушувати турбіни, та виконати і конструктивну роботу.

Нерозумно є лютитись на ті води, чи любуватись ними. Їх треба використовувати так, щоб принесли нам користь, а не шкоду.

ЗАЯВА З ДІТРОЙТ, МІШ.

УВАГА ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

Отсим подаємо до відома, що Дітройтський Централний Комітет Союзу Українок Америки, котрий складається зо шістьох відділів, буде святкувати перший раз

„СВЯТО ЖІНКИ"

В БРОДВЕЙ ПАРКУ

ДНЯ 20. СЕРПНЯ 1939. Р.

Отже ми уважаємо, що це свято повинно заінтересувати всіх громадян і громадянок. Тому звертаємось з просьбою до всіх Організацій, Товариств, Братств і Сестриць стриматись в цей день від усяких підприємств, защо будемо всім щиро вдячні.

Централний Комітет.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Скрентонський. — Пишете, що Ви є членом обидвох Союзів і читаєте обидві газети і дивуєтесь, що ми не відповіли „Народній Волі" на те, що вона написала чорними буквами за те, що говорив редактор „Свободи" на річних нарадах головного уряду У. Н. Союзу в Шікаго. У Вас в Скрентоні є головний радний У. Н. Союзу, що був учасником тих нарад. Тому можете легко провірити справу на місці. І запитати головного радного та переконатись, чи „Народна Воля" написала правду. А коли вона видрукувала те не звичайними буквами, а чорними, то хіба на те, щоб тепер був доказ не то звичайної, але вже чорної неправди. Усі звіти, що їх предкладається головному урядові, є читані. А потім оригінал переданий для протоколу. І так як цей звіт був читаний, так буде друкований. Будете його незабаром читати і самі переконаєтесь. Ми не можемо тепер відповідати на те все, що виписує „Народня Воля" у ці трагічні для нашої нації часи. Все те не минає нашої уваги. Але на все не реагуємо, бо тепер є забагато інших турбот. Всю увагу нашого загалу хочемо звернути кудиинде: на негайну поміч жертвам нового національного нещастя і на підйом духа серед нас самих.

Д. Ш., Огденсбург, Н. Й. — Маєте рацію, що не треба ломити собі дуже голову над „зрадою" Гітлера, а більше думати про те, як скріпити свої сили та приєднати тут в Америці наших братів із Закарпаття до спільної оборони Карпатської України.

І. Ч., Шенандоа, Па. — Там на паперах є певне вписана „державна приналежність", а не народність. Подайте нам точно, як там насисано по англійськи.

Міннеаполіс. — Думаємо, що можете дістати папери без усяких перешкод. Пишіть по українськи за порадою і подайте усю правду, як було, на таку адресу: FLIS, 222 Fourth Avenue, New York City.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Твори мистця Кучмака на американській виставі.

Наш відомий артист п. Іван Кучмак узяв участь у виставі образів Товариства Незалежних Мистців (The Society of Independent Artists, Inc.) в Ню Йорку. Отворення вистави відбулося дня 29. березня б. р. в Гренд Сентрал Пелес на Лексингтон евні. З творів п. Кучмака виставлено два образи: літний пейсаж під назвою "Reflection" і другий зимовий під назвою "Winterday".

Прихильники штуки, а українського мистецтва зокрема, повинні скористати з цеї нагоди, відвідати виставу та побачити нові праці нашого заслуженого мистця і громадянина. Вистава триватиме до 15 квітня.

ВІНДЗОР, ОНТАРІО.

Свято — Річниця.

Старанням тов. ім. Юліяна Головінського, від. 341 Українського Народного Союзу в Віндзор, відсвятковано в суботу, дня 25-го лютого ц. р. першу річницю його існування. Свято відбулося в ново збудованім домі Українського Національного Обєднання, де названий відділ приміщується.

На свято прибули численно представники відділів У. Н. С. з Дітройту, як рівнож члени і принагідні гості. Всі вони, неначе одна велика родина, засіли за столи до спільної вечері разом з членами місцевого відділу. Після цеї святочної вечері, яку приготовили членкині відділу, промовляли по черзі поодинокі представники. В своїх промовах підчеркувано вагу і значіння Українського Народного Союзу, як найбільшої запомогової організації в українськім світі, та зясовано його велику роботу в користь української іміграції на американським континенті.

Свято-Річницю створив гр. Н. Нікон, предсідник відділу. Дальшу програму до переведення передав гр. Б. Зеленому. До слова були покликані такі представники і гості: д-р А. Т. Кібзей, головний контрольор УНС., гр. В. Дідик, головний радний УНС., гр. Форись, Заблоцький, Кізел, Каменецький, І. Іванчук, інж. Дячун, Андрусевич (з Дірборн, Міш.), гр. Титар найстарший член УНС зпоміж присутних, д-р А. Т. Вахна з Віндзор, гр. Гуменюк, П. Дуда, секретар віндзорського відділу.

Довші промови виголосили д-р А. Т. Кібзей і гр. І. Іванчук. Зясовуючи велику працю У. Н. Союзу впродовж 45 років, вказували вони на ті неоцінені заслуги, що їх положив УНС в напрямку збогачування української іміграції в Америці, а також те, що він причинився і причиняється морально і матеріяльно в змаганнях українського народу за свою державність. Закінчуючи свої промови висловили бесідники горячі побажання, щоб Український Народний Союз, започаткований на канадійській землі віндзорськими громадянами, знайшов відгомін і в інших містах Канади. Формальне приняття закінчив короткою промовою гр. П. Дуда, секр. відділу. В своїй промові згадав про перші тяжкі початки заснування відділу у Віндзор та про дальший тяг його розросту, а відтак подякував всім присутнім за участь в святі.

Після цього ще зголосився до слова гр. І. Масляк і закликав до збірки на Карпатську Україну. Зложили по $2: І. Масляк, Т. Титар, В. Сеньків, П. Дуда; по $1: д-р А. Т. Кібзей, І. Іванчук, П. Федик, інж. Дячун, І. Столяр, М. Нидза, І. Андрусевич, Ева Лишак. По 50 ц. Чорний, П. Кізел; дрібними $2.20. Разом зібрано $20.20.

Присутний.

ЩО ВАША ДИТИНА ПОВИННА ЗНАТИ І РОБИТИ.

1) **Нехай знає своє імя і адресу.** Як лише зачне ваша дитина говорити, навчіть її повторяти своє імя та адресу, вимовляючи виразно кожну букву. Нехай не боїться, що згубиться припадково і не буде знати, де мешкає і де її відпровадити.

2) **Не боїться темряви.** Ваша дитина повинна спати сама і в темній кімнаті. Покажіть їй, що „чорне" це нічого злого, що є це лише противенство „білого". Тоді вона не відчуватиме остраху від природнього явища, її відпочинок не буде переривaний несамовитими снами.

3) **Нехай уміє бути пожиточна.** Доручіть їй легку домашню працю. Не відбирайте її відваги, якщо чого не виконає добре, а похваліть її, коли щось виконає добре.

4) **Нехай чистить собі сама зуби.** Щітечка буде гарніша в очах дитини, коли буде мати кольоровий держак. Якщо змалку дитина навчиться виконувати це правило гігієни, то вже ціле життя буде на це звертати увагу.

5) **Нехай пряче сама за собою.** По забаві нехай за собою поскладає забавки. Коли щось їй поломиться, не сваріть на неї, а використайте момент, щоб дитині показати, як це можна направити.

6) **Нехай систематично вчиться.** Якщо ваша дитина не може сама виробити своїх вправ, не робіть цього за неї. Перейдіть з нею помалу і зрозуміло матеріял, а коли вона зрозуміє правило, то сама знайде розвязку.

7) **Нехай любить порядок.** Заощадіть дитині малі неприємности, як розкуйовдане волосся, мокрий ніс чи розвязані шнурівки. За це ви не повинні на неї сварити, бо це дрібниці, через які не варт кричати. Навчіть дитину саму чесатися, витирати ніс чи завязувати шнурівки.

8) **Нехай буде відважна.** При забаві нераз упаде і обтовче собі коліна або іншу частину тіла. Не жалуйте її, але пішліть її саму за боровою водою, йодиною чи перевязкою. Нехай сама собі зробить перевязку під вашим доглядом.

ПОВІТРЯНА КАТАСТРОФА

Димлячі останки великого повітряного судна, що недавно тому розбилося коло міського летнища в Оклагома Сити, в стейті Оклагома. Згинули тоді в катастрофі 7 пасажирів та одна прислужниця літака. Чотири пасажири вийшли з життям, але важко покалічені.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ВИКАЗ КОЛЯДИ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

52-гий від. ОДВУ в Шікаго, Ілл.

Колядували: Мик. Цьвян, Ст. Дзюрдзевич, П. Поврозник, В. Мельник, Ф. Мельник.

Зложили по $5: П. Коцоловський, М. Пудик; по $3: И. Несевич, Ю. Бурак; Н. Цьвян $2.25; по $2: Т. Дучак, І. Підгірник, Ю. Небор, С. Зелінка, Джеймс Дж. МекКіг, С. Дзюрдзевич, М. Логай, И. Мельник, А. Грицак, М. Коцоловський, М. Лазука, П. Вархалик; по $1.50: Г. Міхалко, М. Кравчик; по $1: В. Зелінка, И. Демкович, И. Парада, Т. Пашкевич, И. Гусайко, М. Карпафільд, М. Коцоловський, І. Заліик, А. Джуган, И. Шігеті (мол.), И. Парада (мол.), И. Васко, М. Гбур, М. Янкала, А. Махник, М. Литвин, Н. Подлецький. В. Мельник, И. Скочипець, І. Несевич, Н. Бурдіг, К. Андрусечко, И. Бучинський, А. Дудик, П. Витичак, А. Пудик, И. Яськевич, А. Гучра, М. Гнат, М. Ганковський, І. Жеребняк, М. Іванишин, М. Супіловський, І. Гавриляк, Ф. Пудик, І. Добрянський, І. Бронік, І. Козло, С. Хомко, С. Дячишин, М. Маркевич, Т. Грицак, И. Біндас, П. Коцоловський, П. Кроль, М. Попович, М. Варнер, о. П. Ковальчик, М. Джуган, М. Середа, М. Стальовий, М. Гнатушко, И. Гусайко, А. Ганковський, И. Шурко, Е. Журко, М. Капуста, Ю. Дщабек, В. Лацек, Д. Колодійчак, П. Пильц, В. Цебляк, И. Корпан, Укр. Клюб Пульмана, М. Якина, И. Коцоловський, М. Подлецький, І. Іванищин, С. Коцоловський, П. Коцоловська, Н. Ганківський; по 50 ц.: Е. Жмудий, И. Гріти, М. Вихорлик, А. Ковальчик, К. Ганковський, П. Далішичик, А. Грод, І. Тидовсочух, А. Дороцька, И. Ухрин, И. Ковальчик, М. Глущик, В. Яковчик; А. Демкович 25 ц. Разом $120.

Крім того Сестр. Пресв. Анни в Ворнсад, Шікаго, Ілл., пересилає $10 на Карпатську Україну. Коляду відділ призначує на визвольну боротьбу.

70-тий від. ОДВУ в Нюарк, Н. Дж. (також коляда в Ірвінгтон, Гілсайд, Савт Плейнфілд; Вест Орендж).

Колядували члени відділу.

Зложили по $2: Б. Бучак, Свят. Бучак, О. Говриляк, М. Литвин, М. Бубній, п-ні Сеґан, Н. Марад, Т. Рудий; по $1: Г. Бучак, А. В. Бучак, О. Бучак, Г. Бабяк, С. Лещук, І. Височанський, Т. Береза, П. Славута, П. Відземок, М. Кебусь, В. Плакса, О. Лисак, Н. Відземок, В. Гапанович, В. Горбач, М. Заблотна, З. Баліта, В. Ґиба, В. Дубас, Д. Мотуз, П. Крупницький, Н. Яцентий, І. Баранюк, П. Гут, В. Співак, П. Сосніцький, Н. Маліцький, М. Кадубець, І. Фурда, Н. Стодольський, М. Попе-рецький, І. Задорожний, І. Паньків, А. Паньків, І. Пасічник, О. Кавальчук, І. Тарнавський, І. Наконечний, П. Романишин, С. Куриць, Р. Войтко, А. Самійло, А. Крайс, М. Крайс, Г. Стахура, М. Гинда, І. Петрів, І. Лев, Н. Маломін, Н. Залепко, П. Наконечний, П. Дворник, А. Воробець, М. Воробець, Д. Іваськів, Г. Ґураль, М. Марків, М. Марків, С. Рудий, М. Соколовський, С. Пирожок, Д. Чорномаз, Мохнач, И. Буката, К. Дорош, І. Скалатський, М. Савчак, М. Гулій, В. Хміль, А. Зволінський, М. Бобецький, І. Націмець, Т. Бабола, П. Лобуцький, С. Корда, Т. Шатинський, І. Ворона, І. Лисак, М. Любінець, А. Романчук, І. Бакун, П. Пітула, А. Соколовська, Л. Крук, п-ні Ґой, С. Корда, С. Ідак, С. Маньківський, П. Ковадло, С. Савчин, А. Мудровський, д-р. о. В. Клодницький, І. Дибайло, д-р М. Янкович, М. Верещак, пастор О. Куман, П. Ковальчук, Я. Кузів, П. Бемко, о. М. Данилович, С. Пилипишин; по 75 ц.: В. Вікулінський, Т. Савчин, Ф. Савчин, Е. Задойко, С. Наконечний 70 ц.; по 50 ц.: Т. Рейцак, І. Заболоцький, М. Сурматюк, О. Мельник, П. Кріль, М. Басараб, І. коляска, І. Голубович, І. Роговський, С. Іванків, А. Жмут. М. Зарудний, Д. Мазур, І. Мудровський, С. Наконечний, С. Тимчишин, Т. Боднар, І. Угранович, П. Козловський, А. Турянська, Л. Бабяк, М. Юрчук, С. Шпакович, В. Явдошин, М. Кравець, В. Коженевич, С. Гайдамак, П. Каварок, Д. Гаймота, Д. Калакура; В. Чорномаз 30 ц.; по 25 ц.: Н. Редька, И. Гаврочинський, І. Сваций, Т. Пиш, Н. Маркович, С. Пастук; дрібними датками 80 ц. — На Карпатську Україну по $1: Л. Горман, Н. Школяр. Разом $140.30.

21-ший від. УЧХ-ОДВУ в Елізабет, Н. Дж.

Колядували члениці відділу.

Зложили по $1: В. Содомора, Ю. Чорна, С. Шийка, П. Довжицький, І. Майків, В. Табака, В. Ваняк, З. Кіш, В. Войтович, М. Сікорська, Р. Слободян, Н. Качан, І. Музика, О. Шишка, М. Фецула, А. Федеш, М. Каша, С. Качурак, Нешимка, Щота; по 50 ц.: А. Оршак, Г. Дидзяк, М. Шира, Ю. Гвіздь, Г. Ванца, А. Тийлор, К. Небора, М. Гусович, Г. Костельник, А. Малиняк, М. Балик, А. Стек, М. Циктор, К. Стек, Смолин, Тикас, Гонимар; по 25 ц.: І. Пелехан, Волощишин, П. Скарецька, М. Ґудзан, С. Прокопек, В. Ядловський, М. Байко. Разом $30.50.

78-мий від. ОДВУ в Бетлегем, Па.

Колядували члени відділу: М. Брус, М. Рибак, П. Чічерський, А. Мадрига, п-ні Заблоцька.

Зложили: 288 від. У. Н. С. $5; з читальні $6.34; з Листопадового Свята $3; Ф. Саваряк $2; по $1.50: Т. Данилюк, І. Малицький; по $1: М. Брус, І. Фернюк, И. Кумонька, В. Заблоцький, А. Кубарич, М. Галевич, М. Шевчук, М. Паращак, М. Зарубний, М. Мизо, І. Рибак, М. Віхоть, М. Білецький, Укр. Дем. Клюб, В. Гонтарик, М. Заблоцький, М. Каспряк, Д. Коростинський; А. Коник 75 ц.; по 50 ц.: И. Гонусич, О. Періґ, А. Навороцький, Я. Ільків, О. Запаржоний, І. Гетьманюк, А. Цапко, І. Божик, І. Солотва, І. Кіяк, М. Гуцуляк, С. Шкільний, П. Морикін, И. Когут, п-ні Химів, п-ні Козак, Я. Кривіцький, Г. Артимик, А. Лимич, п-ні Андрейко, В. Могильський, П. Пахомський, М. Завидюк, П. Карло, Ю. Чайка, В. Кафарич, С. Рахліцький, В. Запаржоний, П. Данило, П. Кішпан, П. Пундяк, І. Когут, Т. Завацький, А. Данилюк, п-ні Явна, М. Ґреґоруш, М. Паламар, М. Лаврик; по 25 ц.: Д. Буряк, Ш. Кумонька, п-ні Корінь, П. Чічерський, Н. Пастирнак; П. Савіцький 20 ц. Разом $58.54.

3-тий від. УЧХ-ОДВУ в Гартфорд, Конн.

Колядували: А. Данилюк, А. Гвіздь, А. Бойчук, М. Курдина, С. Саґан, П. Маґера, А. Ціжман, М. Ціжман.

Жертвували по $1: П. Дерлиця, Д. Гринчук, М. Бойко, І. Бойко, І. Федоркевич, Е. Тудан, І. Тудан, А. Гвіздь, П. Костик, М. Щершун, С. Мотиль, О. Галенда, М. Курко, А. Гвіздь, П. Скібіцький, М. Вишинський, Н. Майшак, М. Кравець, п-ні Ходань, І. Нестерук, П. Данилів, М. Курдина, К. Чепіль, І. Саґан, А. Данилюк, А. Ковальський, І. Лемеґа, В. Лукасевич, К. Старковська, П. Шпаковська, М. Данилів, П. Ґреґоза, М. Чикало, С. Герман, К. Дом, А. Бродик, М. Пащак, П. Микита, М. Побат, М. Корінь, Е. Лата, Г. Процик, П. Апанович, А. Стефанів, С. Вакалюк, А. Висоцька, П. Солецька; П. Мей 75 ц.; по 50 ц.: М. Перекішка, Е. Моравська, В. Солдик, А. Косар, М. Похмурський, П. Косар, І. Бойчук, А. Павшак, Н. Борий, М. Небожук, Т. Яківчук, А. Мартинюк, П. Маційовський, Е. Мокрицька, П. Сорока, І. Войцешин, К. Мандзюк, Т. Єднарович, С. Янош, З. Процик, О. Олендер, Д. Палюх, А. Пільчак, К. Барняк, Е. Волга, С. Шаркевич, М. Соха, П. Маґера, А. Дуда, Т. Олексів, К. Ковальський, Т. Фирчук, М. Олійник; по 25 ц.: П. Семенюк, Е. Ґрінчук, М. Джура, М. Стельман.

На Карпатську Україну зложили по $1: Т. Галенда, І. Нестерук, П. Ходань, П. Данилів, П. Апанович, М. Курдина; І. Мокрицька 50 ц.

27-мий Від. ОДВУ в Бостон, Масс.

Колядували: Н. Давискиба, М. Попович, П. Попович, Г. Костецький, І. Буцяк, П. Мороз, О. Січкоріз. Зложили: по $2: В. Каськів, М. Шимчук, Д. Кузь, Г. Комарніцький, М. Галатин; по $1: Н. Довганчук, М. Музика, П. Мороз, Г. Зварич, О. Січкоріз, И. Бербелецький, С. Кучер, П. Боднар, В. Хомик, М. Боднар, І. Матеїк, І. Сліць, І. Масний, М. Григорчук, М. Гримак, П. Пелех, Т. Оверко, К. Гринюх, Д. Пащак, В. Трілецький, М. Волошин, І. Буцяк, М. Попович, А. Івашко, М. Давискиба, П. Попович, Г. Костецький, В. Романюк, П. Берестецький, Е. Дацко, М. Мельник, Д. Бортник, О. Панькевич, С. Федірка, І. Волощук, С. Сухецький, С. Чопик, Ф. Костецький, Д. Сідлівський, И. Начас, І. Кутний, С. Ярош, С. Колчинський, А. Смаш, А. Гуцуляк, Е. Козак, Е. Маціловська, М. Костецька, І. Буцяк (стар.), Мих. Давискиба, М. Дацко, О. Федорович, А. Рак, О. Войтків; по 50 ц.: І. Гримак І. Купчик, И. Юськів, М. Мартиник, С. Клюка, Н. Горуц, М. Гоцуляк, М. Перфенюк, І. Зінько, К. Хінціцька, Т. Зварич, Гр. Петрийко, Ст. Бойко, О. Шафранська, С. Дейвід, С. Шафранська, П. Когут, Т. Золочівська, А. Піняк, А. Білик, П. Копернюк, А. Борачинська, Д. Зінковський, М. Сороцький, А. Ґуцуляк, М. Милован, А. Переходюк, О. Кудрик, Д. Сілінський; П. Вонц 75 ц.; по 25 ц.: М. Гумкович, П. Гриценко, М. Майдан. Разом $80.50. Їх розділено так: на Карпатську Україну $63 і на визвольну боротьбу $17.50.

На Карпатську Україну.

На лісту Центральної Управи ОДВУ по $1 зложили наступні: М. Капшак, А. Рак, К. Зінковська, І. Буцяк, М. Майдан, П. Мороз, М. Попович, П. Попович, Н. Давискиба, О. Войтків.

71-ший Від. ОДВУ в Мек Кіз Рокс, Па.

Колядувати ходили: М. Ґудзеляк, Д. Ґудзеляк, М. Нама, В. Нама, М. Гресяк, М. Фарило, Д. Салак, Д. Хрущ, П. Кріль, П. Малин, Е. Ґресяк, И. Боднар, Ст. Беньо, М. Ґурняк. Зложили: по $5: І. Кріса, Сем Матовіш, Б. С. МекДермонт Фюнерал Дайректор; С. Костецький $4; П. Шума $3; по $2: А. Набережний, Ст. Калиневич, Г. Ґереґач, В. Січка, П. Панчак, Т. Ляхович, И. Ман, Ф. Білий, І. Брашо, П. Береза, П. Стажецький, Матт Варґо; по $1: Т. Сушинський, С. Ланіцький, О. Косяк, І. Козак, Д. Ліба, І. Ґіт, о. Д. Сенета, І. Євусяк, О. Кречковський, И. Височанський, П. Мудрик, В. Рудавський, Д. Батіг, Д. Копчак, Я. Мудрик, М. Костек, Н. Ґузік, И. Мрук, М. Ґурняк; С. Беньо, Д. Думич, М. Гресяк, И. Бончак, Д. Сидор, С. Котюк, М. Блонар, В. Яніцький, М. Фарило, М. Ґудзеляк, А. Блажейовський, Н. Марційовський, І. Бронар, д-р І. Процик, В. Бучко, „Бізи Бі Таверн", І. Врцек, Ліпотц Леттер Ко., И. Ткач, А. Васнлько, С. Багній, І. Ґресько, М. Гатцакіс, Ф. Ґарафало, А. Рудзінський, И. С. Зеліско, И. Лазор, С. Шаряк, И. Ференц, П. Баркус, С. Карпа, Т. Карпа, Я. Мудрик, М. Брицький, В. Каць, В. Вахоляк, І. Сикула, М. Сикула, В. Козак, Т. Фриц, С. Гулак, М. Менціцький, Д. Савчин, Форт Піт Ледер Ко., І. Сторошка; І. Лагушевський $1.50; по 50 ц.: Т. Тріщак, В. Кремінь, П. Паньчак, М. Маланчук, С. Юра, Т. Малий, Д. Папінчак, І. Кітик (стар.), М. Ланчак, Я. Вітрина, П. Копчак, И. Данькович, В. Ґаврик, К. Лагушевський, Д. Салак, Г. Лозик, И. Коґер, Т. Скірчак, П. Кріль, Гр. Пришляк, Т. Гунька, С. Шайна, А. Костек, І. Завінський, І. Кочірка, А. Петрик, М. Мармура, Т. Медвідь, В. Кубан, С. Темінський, С. Кордяк, М. Хома, В. Ґрічко, И. А. Кнафф, Е. Левкович, О. Рупак, С. Бреннер, Ф. Демян, Джордж Дж., М. Сторощак, Т. Малиновський; по 25 ц.: М. Ґереґач, І. Кашак, Д. Ґузиляк, І. Шкарада, К. Ґаріс, С. Сокол, М. Хаць, І. Подолячок, М. Добрянський, М. Гойсан 75 ц. Разом $136. Один долар зужито на розхід. Чисту суму розділено так: $50 на визвольну боротьбу, $35 на Карпатську Україну, $15 на політичних вязнів, $15 на Рідну Школу, $10 на українських інвалідів, а $10 на друкарню ОДВУ. Всі гроші переслано через Центральну Управу ОДВУ.

Управа Відділу складає всім жертводавцям щиру подяку.

Слава Україні!

Михайло Ґузиляк, секретар.

25-тий Від. ОДВУ в Міннеопалів, Мінн.

Тому, що цьогорічні події так близько відносяться до української справи, управа нашого відділу ОДВУ постановила перевести коляду від хати до хати тільки на визвольну боротьбу.

Жертвували: о. С. Гринюх $3; по $2: о. Д. Іванців, Н. Гусак, И. Ковалів, І. Кіт (стар.), І. Олійник, І. Шкабур, О. Лічман, И. Олійник; по $1: О. Шабатура, В. Сопотюк, М. Хас, І. Павчук, П. Федорців, П. Угринчук, І. Шміґановський, Ф. Дмитрук, І. Касіянчук, Л. Харчишин, А. Степанчак, І. Процай, Н. Мельниківський, П. Бутрин, Ф. Пікула, М. Ковалів, І. Сухарович, І. Чура, О. Козак, С. Романюк, В. Гевцьо, М. Канюк, Р. Бачинський, М., Симотюк, П. Кассіян, Н. Кіт, П. Яворський, Т. Гарасим, П. Гавриш, Ю. Федюк, И. Ґреськів, А. Чайковський, Г. Федушко, І. Бийда, П. Бечкало, В. Кузів, К. Сокіл, С. Баран, О. Семирозум, И. Добровський, Т. Вокер, І. Стефаник; по 50 ц.: Н. Гунчак, В. Клим, Н. Бойко, Ф. Ірха, И. Терпибіда, П. Чучман, І. Кіт, Н. Кучинський, Д. Менюк, Н. Манзин, К. Дортий, М. Садовський, Д. Вовк, В. Матей, Г. Котляк, И. Процьків. Разом $70, які вислано через ЦУ ОДВУ на визвольну боротьбу.

И. Ковалів.

(Далі буде)

Степан Мусійчук.

МЕСТНИКАМ КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ

(Війську Карпатської України).

Зза верхів карпатських, понад Верховини,
Гень понад подільські долини, рівнини,
Та понад широкі козацькі степи, —
Прогуділа слава..
Гей, чуєте, тихі вкраїнські хати!
В нас своя Держава!

Чуєте як в горах славу трембітають?
Чуєте як в Хусті скоростріли грають?
Це йде Січ Карпатська...
Жовто-синій стяг
Над Хустом замаяв.
Нехай скаженіє мадяр, москаль й лях!
В нас воля витає.

Як довго? Байдуже! — Місяць, день, година.
Але у нас встала Карпатська Вкраїна,
Заблисла як в Бога цвіт життя весни.
Ось, військо йде гордо, —
Це націоналісти, найкращі Сини
Вкраїни народу..

Дивися Вкраїно! Націє Велика!
Ти не одинока, у Тебе є війська,
Хоч і не численні, так духом сильні
Сини Верховини.
На тисяч вампирів їх десять кидаєсь,
Вже Хуст наш, столиця у крові купаєсь..
А Січ присягає у крові й вогні:
„СМЕРТЬ, АБО ВКРАЇНА".

Не возьме нас ворог, не зложимо зброї!
Ляжемо у горах. Нехай пише світ:
„Вут була держава!
У горах Карпатах
Наш щит і ґраніт,
Украіни слава!"

Був Львів наш і Київ і знову ще буде.
Буде Хуст наш, Влада, вільні будуть люде.
Местниками стане увесь наш народ.
Сплине кров у море,
Здіймесь України слава до висот,
Будуть наші гори!

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(74)

З переляканими очима Гелена слідкувала за тим, що робитиме лютий Зитеб. А він добув з піхви великого ножа і кинувся до неї, щоб її пробити. Вона не знала, що робити? Втікати? Але куди? Навіть колиб вона вибігла на коритар, то й там Зитеб її перехопить. А коли не він, то хтось інший з атарців. Вонаж попала Зитебові волею „божка" Брульора.

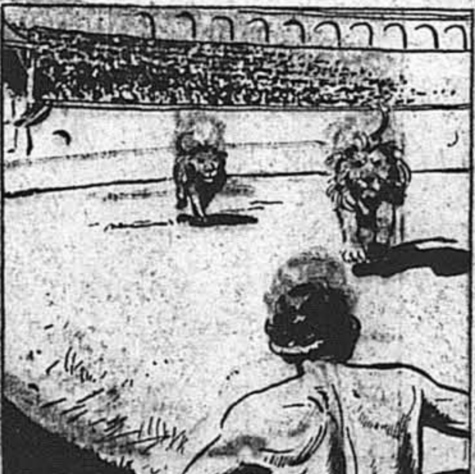

А в той час Тарзан мав перед собою таку проблему, якої не стрічав ще в своїм життю передтим. На арені в місі Тобосі два льви прямували до нього і то цілком не в приятельській цілі. Одного він ще поборовби. Але двох. Двох львів! Алежбо ситуація була така, що він мусів бодай попробувати, або згинути без боротьби. Цього він не хотів.

Та в останній хвилині інтуіція, чи інстинкт, чи якась інша підсвідома сила все підказувала Тарзанові, що робити. Мабуть через ту силу він ніколи не мав страха. Він вірив, що без огляду на те, як тяжка ситуація, все в останній хвилі знайдеться рада. Колиж ради не буде, то значить судилось вмерти. Король Герат і королева пильно слідкували, що з того вийде.

Льви підсувались ближче, а Тарзан ще далі не знав, що робити. Ось один лев вже доходив таки до самого Тарзана. Інший підходив з іншого боку. Тепер Тарзанові блиснув до голови плян. Лев присів і з цілої сили скочив на Тарзана. Король Герат цілий обернувся в увагу. А королева Ментеб закричала і закрила очі. Вона думала, що це вже кінець Тарзанові.

Дорога шия.

— Цього нашийника, що ти просила, не можу тобі купити. Твоя шия й так уже багато мене коштує.

— Коли, як?

— А операція мигдалків — се нічого?